

31.3.2008

VST-KEHITTÄMISOHJELMAN VALMISTELURYHMÄ

Aika 10.3.2008 klo 13.30
Paikka Opetusministeriö

Läsnä Marita Savola, puheenjohtaja
Risto Hakkarainen, Aaro Harju, Marja-Riitta Pönkä, Pasi Rentola, Juha Sihvonen,
Eeva-Inkeri Sirelius, Björn Wallen, Kirsi Lähde

1 Avaus ja järjestäytyminen

Valmisteluryhmän puheenjohtaja Marita Savola toivotti läsnäolijat tervetulleiksi. Valmisteluryhmän varapuheenjohtajaksi nimettiin Marja-Riitta Pönkä.

2 Valmisteluryhmän tehtävä

Puheenjohtaja selosti vapaan sivistystyön kehittämisohjelman valmisteluryhmän työn lähtökohtia ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Näitä ovat mm. hallitusohjelman sekä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman tavoitteet, uusi yliopistolaki, korkeakoululaitoksen rakenteellinen kehittäminen, ammatillisesti suuntautuneen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistus, Opetushallituksen asema, Työ- ja elinkeinoministeriön perustaminen, koulutuksen ja työelämän kohtaanto, ikääntymispolitiikka, kansalaisyhteiskuntaa koskevat politiikkaohjelmat, hiljattain valmistuneet vapaan sivistystyön arvioinnit sekä vuoden 2006 aikuiskoulutustutkimus. Keskustelun pohjaksi jaettiin aiemmin toimitetun kokousmateriaalin (toimeksianto, taustamuistio 21.1.2008) lisäksi em. aikuiskoulutustutkimuksen keskeiset ennakkotiedot, aikuiskoulutuksen kokonaisuudistusta ja ajankohtaisia asioita koskeva pp-aineisto sekä aikuiskoulutuksen tulosalueen tehtäviä ja henkilöstöä koskeva yhteenveto.

Todettiin taustaksi kehittämissuunnitelman linjaukset: "Valtakunnallisen arvioinnin suositukset huomioonottaen laaditaan yhteistyössä alan valtakunnallisten järjestöjen kanssa vapaan sivistystyön kehittämisohjelma vuosille 2008-2012 ja suunnitelmakaudella toteutetaan kehittämisohjelman mukaiset vapaan sivistystyön tehtävien, toimintaedellytysten ja rakenteellisen kehittämisen kannalta tarvittavat rahoitusjärjestelmän ja lainsäädännön uudistukset."

Samoin todettiin asettamiskirjeessä esitetty valmisteluryhmän toimeksianto. Sen mukaan valmisteluryhmän tulee laatia ehdotus vapaan sivistystyön kehittämisohjelmaksi vuosille 2008-2012. Kehittämisohjelman tulee sisältää

- 1) katsaus vapaan sivistystyön tilasta,
- 2) näkemys vapaan sivistystyön tehtävistä, kysynnästä ja kehittämistarpeista,
- 3) ehdotukset vapaan sivistystyön lainsäädännön, rahoituksen, oppilaitosrakenteen ja ohjauksen uudistamisesta sekä

- 4) toimenpideohjelma vapaan sivistystyön uudistamisesta ja kehittämisestä kaudella 2008-2012.

Käytiin yleiskeskustelu valmisteluryhmän tavoitteista ja sisällöistä sekä valmistelutyön konkretisoinnista. Keskustelussa todettiin, että kehittämisryhmän odotetaan tuottavan kokonaisvaltainen ja konkreettinen vapaan sivistystyön kehittämisohjelma, jossa otetaan huomioon vapaan sivistystyön tehtävät, rakenteet, rahoitusperusteet, lainsäädäntö, ohjausjärjestelmä, tilastointi ja tietopohja sekä kysyntä. Määritetään, mitkä asiat vapaassa sivistystyössä tulisi uudistaa ja mitkä halutaan/voidaan säilyttää nykyisellään. Nostetaan keskusteluun ja määritellään vapaan sivistystyön kohderyhmät ja keskeiset käsitteet sekä suhde yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen sekä aikuiskoulutukseen. Selvitetään toimeksiannossa määritelty aikataulu huomioonottaen, mitä organisaatio-/yhteistyökokeiluja olisi tarvetta ja mahdollista käynnistää ennen kehittämisohjelman varsinaisen toimeenpanon alkamista 2010.

3 Valmisteluryhmän toimintasuunnitelma

Valmisteluryhmä antaa väliraportin 30.9.2008 mennessä ja loppuraportin 28.2.2009 mennessä. Kehittämisohjelman ehdotusten toimeenpanon on tarkoitus alkaa 1.1.2010. Valmisteluryhmän tarkempi työskentely- ja aikataulusuunnitelma tehdään seuraavassa kokouksessa.

4 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään opetusministeriössä 8.4.2008 klo 10-12.

Kokouksessa keskustellaan yksityiskohtaisemmin toimeksiannon kohdasta 1 (katsaus VST:n tilasta) koskien aikuiskoulutuksen kysynnän kehitystä, aikuiskoulutuksen sisäisiä ja ulkoisia muutosvoimia, Koulutuksen arviointineuvoston suosituksia sekä muissa maissa tapahtuvan kehityksen vaikutusta koulutukseen Suomessa.

Toimeksiannon kohdasta 2 (näkemys VST:n tehtävistä, kysynnästä ja kehittämistarpeista) käydään tarkempaa keskustelua mm. aiheista:

- millaista vapaata sivistystyötä tarvitaan tulevaisuudessa ja miten sen kysyntä kehittyy mm. väestössä tapahtuvat muutokset huomioonottaen
- käsitteiden aikuiskoulutus ja opintotoiminta merkitys
- kysymys vapaan sivistystyön mahdollisesta rajojen avaamisesta
- oman lainsäädännön tarve
- tuleeko työmuodoilla olla oma nimi ja omat rahoitusperusteet
- millaista rakenteellista kehittämistä tarvitaan ja miten muut rake-ohjelmat (korkeakoulut, ammattiopistot, PARAS) vaikuttavat vst-oppilaitoksiin
- vapaan sivistystyön tehtävät suhteessa kuntiin, kirjastoihin, kansalliseen liikuntaohjelmaan ym.
- moniarvoisuuden ja aatteellisuuden turvaaminen
- alueellisen saavutettavuuden ja tasa-arvon turvaaminen
- asiakas- ja kysyntälähtöisyyden vahvistaminen

Kokouksessa sovitaan valmisteluryhmän työohjelmasta: väliraporttiin/loppuraporttiin tulevista tekstiosioista, mahdollisten erillisselvitysten ja kokeilujen tekemisestä sekä

Vapaan sivistystyön yhteistyöryhmän roolista ja muusta yhteistyöstä kentän kanssa kehittämishojelman laatimisessa.

5 Kokous vapaan sivistystyön yhteistyöryhmän kanssa

Toimeksiannon mukaan valmistelutyön tukiryhmänä toimii vapaan sivistystyön yhteistyöryhmä, jota virkamiesryhmän tulee kuulla valmistelutyön keskeisissä vaiheissa. Yhteistyöryhmän kokoonpanon päivittämistä koskeva päätösesitys on valmisteltavana ja tulee ministerin päätettäväksi maaliskuun lopulla. (Uusi kokoonpano on asetettu 18.3.2008.)

Päätettiin järjestää 25.4. klo 12.30 ensimmäinen vapaan sivistystyön yhteistyöryhmän kanssa pidettävä yhteiskokous, jossa välitetään kentälle tietoa valmisteluryhmän työstä sekä haetaan eri työmuotojen ja muiden keskeisten toimijoiden evästyksiä valmisteluryhmän ensimmäisen vaiheen työskentelyyn.

Kirsi Lähde
sihteeri